

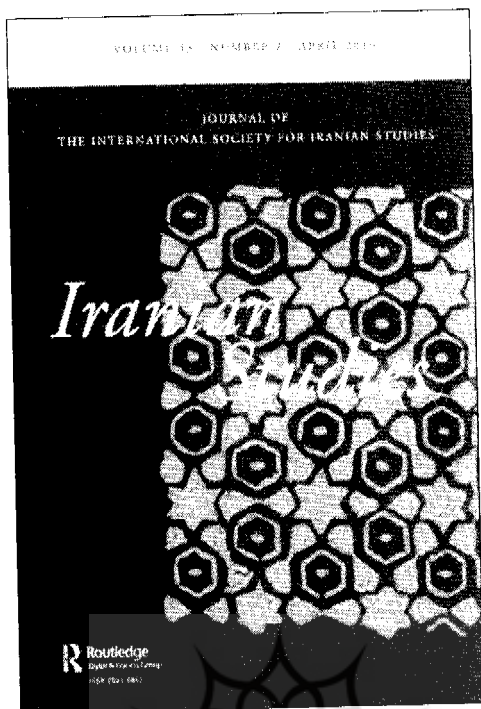
۱۶۳

پنجاه و سه
سال دوازدهم
شماره ۷۵
فروردین - تیر
۱۳۸۹

شماره دوم از مجلد ۴۳ نشریه انگلیسی زبان مطالعات ایرانی *Iranian studies* در ماه آوریل ۲۰۱۰ منتشر شده است. این نشریه وابسته به انجمن بین‌المللی مطالعات ایرانی است و سردبیری آن را آقای دکتر محمدعلی همایون کاتوزیان بر عهده دارند. در این شماره، مطابق روال معمول، پنج مقاله به چاپ رسیده. بخش بررسی و نقد کتاب نیز شامل سه مقاله است که به ترتیب درباره کتاب‌هایی با موضوعات: آثار سینمایی محسن مخملباف، تاریخ ادبیات کودک در ایران، و تناثر سنتی ایرانی است. مجله علوم انسانی و مطالعات فرهنگی گزیده‌ای از چکیده مقالات را به ترتیبی که در مجله آمده، می‌خوانید.

برخورداران و محرومان: مطالعه‌ای تاریخی درباره معلولیت در ایران مدرن فیروزه کاشانی ثابت

موضوع مقاله تجزیه و تحلیل تاریخی پدیده معلولیت در ایران است. ابتدا به نحوه کاربرد و مفاهیم متعدد واژه معلول درون متن‌های مختلف اشاره می‌شود. سپس درباره محیط‌های اجتماعی‌ای بحث می‌شود که در آن افراد عادی، متخصصان علم پزشکی، و سیاست‌گذاران درباره معلولیت صحبت می‌کنند و با معلولین مواجه می‌شوند. از زمان ایجاد شدن سازمان‌های دولتی که به نیازهای معلولین رسیدگی می‌کنند، معمولاً متخصصان حوزه سلامت بین معلولیت جسمی و ذهنی تفاوت قائل می‌شوند، که هر کدام به نوبه خود پرسش‌ها و مسائل اخلاقی و حقوقی خاصی را بوجود می‌آورد و در نهایت تعیین‌کننده



منزلت اجتماعی افراد معلول در جامعه نوین ایران است. تلاش نویسنده آن است که از سیاست‌های مربوط به امور معلولین در جامعه امروز ایران تصویری به دست دهد، جامعه‌ای که به دلیل درگیر بودن در جنگ - ایران و عراق (۱۹۸۰-۱۹۸۸) - تعداد افراد معلول در آن، به نحو چشمگیری، افزایش داشته است. با اینکه تمرکز مطالب بر زندگی معلولین جامعه ایران است، برای مقایسه، به نمونه‌هایی در سایر جوامع مسلمان نیز اشاره شده است.

رساله صراط مستقیم: رساله‌ای به زبان فارسی، پس از دوران مغول شفیق ن. ویرانی

به نظر می‌رسد قدمت «رساله صراط مستقیم»، که نام نویسنده آن معلوم نیست، به اواخر قرن چهاردهم یا اوایل قرن پانزدهم میلادی برسد و احتمالاً کهن‌ترین متنی است که پس از دوران مغول، به دست اسماعیلیان و به نثر فارسی نگاشته شده. در این مقاله، «رساله صراط مستقیم» معرفی، بررسی، تصحیح و ترجمه شده است. به نظر نویسنده مقاله، رساله متن تفصیلی و زبان فصیحی دارد و از اسماعیلیه مضامین فلسفی متعددی را می‌توان در آن یافت، همچنین بارها به سیر و سلوک معنوی خواجه نصیرالدین طوسی اشاره شده است.

CONTENTS

ARTICLES

- 160
- FIROOZEH
KASHANI-SABET *The Haves and the Have No's: A Historical Study of Disability in Modern Iran* 167
- SHAFIQUE N. VIRANI *The Right Path: A Post-Mongol Persian Ismaili Treatise* 197
- FARHAD
KHOSROKHAVAR AND
MOHAMMAD AMIN
GHANEIRAD *Iranian Women's Participation in the Academic World* 223
- DANIEL TSADIK *Jews in the Pre-Constitutional Years: The Shiraz Incident of 1905* 239
- MANSOUR
BONAKDARIAN *Iranian Studies in the United Kingdom in the Twentieth Century* 265
- REVIEWS
- KOUROSS ESMAELI *Eric Egan, The Films of Makmalbaf: Cinema, Politics and Culture in Iran* 295
- HOUMAN HAROUNI *Mohammad Hadi Mohammadi and Zohreh Ghaeni, The History of Children's Literature in Iran* 297
- KATJA FÖLLMER *Andrea Ritzel-Moosavi Male, Komödiantische Volkstraditionen in Iran und die Entstehung des iranischen Berufsbeaters nach europäischem Vorbild von der Jahrhundertwende bis 1978* 301

Iranian Studies

Journal of the International Society for Iranian Studies

EDITOR

Homa Katouzian, *University of Oxford, UK*

ASSISTANT EDITORS

Dominic Brookshaw, *University of Manchester, UK*

Hossein Shahidi, *Lebanese American University, Lebanon*

BOOK REVIEW EDITORS

Roham Alvandi (History), *University of Oxford, UK*

Cyrus Schayegh (Social Science), *Princeton University, USA*

Rivanne Sandler (Literature and Culture), *University of Toronto, Canada*

ADVISORY COUNCIL

Iraj Afshar, *Tehran, Iran*; **Shahrough Akhavi**, *University of South Carolina, USA*; **Abbas Amanat**, *Yale University, USA*; **Ahmad Ashraf**, *Columbia University, USA*; **Ali Banuazizi**, *Boston College, USA*; **Houchang Esfandiar Chehabi**, *Boston University, USA*; **Juan Cole**, *University of Michigan, USA*; **Farhad Daftary**, *Institute of Isma'ili Studies, UK*; **Stephen Dale**, *Ohio State University, USA*; **Richard Davis**, *Ohio State University, USA*; **Mansoureh Ettehadieh**, *Tehran University, Iran*; **Willem Floor**, *Washington, USA*; **Bert Fragner**, *Institut für Iranistik, Austria*; **John Gurney**, *University of Oxford, UK*; **William Hanaway**, *University of Pennsylvania, USA*; **Edmund Herzig**, *University of Oxford, UK*; **Robert Hillenbrand**, *University of Edinburgh, UK*; **Bernard Hourcade**, *CNRS, France*; **Furhad Kazemi**, *New York University, USA*; **Paul Luft**, *University of Durham, UK*; **Robert McChesney**, *New York University, USA*; **Vanessa Martin**, *University of London, UK*; **Rudi Matthee**, *University of Delaware, USA*; **Charles Melville**, *University of Cambridge, UK*; **Nasrin Rahimieh**, *UC Irvine, USA*; **Reza Sheikholeslami**, *University of Oxford, UK*; **Maria E. Subtelny**, *University of Toronto, Canada*; **Ehsan Yarshater**, *Columbia University, USA*.

EDITORIAL BOARD

Fariba Adelhah, *CERI/Sciences-Po, France*; **Janet Afary**, *Purdue University, USA*; **Touraj Atabaki**, *International Institute of Social History, Boston College, USA*; **Hossein Bashirieh**, *Tehran University, Iran*; **Stephanie Cronin**, *University of Northampton, UK*; **Elton Daniel**, *University of Hawaii, USA*; **Touraj Daryaei**, *University of California, Irvine, USA*; **Masashi Haneda**, *University of Tokyo, Japan*; **Franklin Lewis**, *University of Chicago, USA*; **Mina Marefat**, *Library of Congress, USA*; **Sayed Askar Mousavi**, *Ministry of Higher Education, Afghanistan*; **Negin Nabavi**, *Montclair State University, USA*; **Hamid Naficy**, *North Western University, USA*; **Mohammad Nafissi**, *London Metropolitan University, UK*; **Jürgen Paul**, *Martin Luther Universität, Halle, Germany*; **Rahim Shayegan**, *UCLA, USA*; **Marta Simidchieva**, *York University, Canada*; **Pricilla Soucek**, *New York University, USA*; **Mohamad Tavakoli-Targhi**, *University of Toronto, Canada*; **Soraya Tremayne**, *University of Oxford, UK*.

Back Issues. Taylor & Francis retains a three year back issue stock of journals. Older volumes are held by our official stockists: Periodicals Service Company <<http://www.periodicals.com/tandf.html>> 11 Main Street, Germantown, NY 12526, USA to whom all orders and enquiries should be addressed. Telephone: +1 518 537 4700; Fax: +1 518 537 5899; E-mail: psc@periodicals.com

Business correspondence. including orders relating to subscriptions and sample copies, should be addressed to: T&F Customer Services, T&F Informa UK Ltd, Sheepen Place, Colchester, Essex CO3 3LP, UK. Tel: +44 (0)20 7017 5544; Fax: +44 (0)20 7017 5198.

ISSN 0021-0862

© 2010 The International Society for Iranian Studies

مشارکت زنان ایرانی در محیط دانشگاهی فرهاد خسروخاور و محمد امین قانعی راد

میزان حضور زنان در فضاهای آموزش عالی، طی چهار دهه گذشته، به عنوان دانشجویان یا اعضای هیأت علمی، از آن جهت اهمیت دارد که علی‌رغم موانع متعددی که در جامعه ایران برای تحصیلات عالی دختران وجود دارد، جمعیت دانشجویان دختر در دانشگاه‌ها به بیش از پنجاه درصد تعداد کل دانشجویان افزایش یافته است. دیگر اینکه این افزایش بیشتر در مقطع کارشناسی (لیسانس) دیده می‌شود، تا در سطوح عالی‌تر کارشناسی ارشد (فوق لیسانس)، دکترا و فوق دکترا. زنان، در سطوح عالی دانشگاهی، همچنان نسبت به مردان در اقلیت قرار دارند. آنچه در این مقاله مورد مطالعه قرار گرفته بررسی عواملی است که باعث تفاوت میزان حضور زنان در سطوح مختلف دانشگاهی شده است.

کلیمیان در دوران پیش از مشروطه: بررسی نمونه شهر شیراز در سال ۱۹۰۵ م دانیل تسادیک

شرایط اجتماعی زندگی کلیمیان و بسیاری از اقلیت‌های مذهبی در دوران انقلاب مشروطه (۱۹۰۶-۱۹۱۱ م) به شکل قابل توجهی پیشرفت کرد. این تغییر، هر چند محدود، به طرز تفکر عمومی جامعه نیز بستگی داشت. این مقاله با ذکر نمونه‌ای درباره شهر شیراز، در نوامبر سال ۱۹۰۵ م، به بررسی این موضوع می‌پردازد.

۱۶۷

مطالعات ایرانی، طی قرن بیستم در بریتانیا منصور بنکداریان

این مقاله حاصل یک تحقیق پهنانگر است و هدف از آن معرفی رشته‌های مطالعات ایرانی و حوزه‌های مربوط به آن (شامل زبان‌ها، ادبیات، و هنر)، طی قرن بیستم، در بریتانیا است. همچنین به طور خلاصه به اولین بورس‌های تحصیلی مطالعات ایرانی، مهاجرت گسترده ایرانیان به انگلستان و ایرلند، و از سوی دیگر افزایش اطلاعات پژوهشی درباره بریتانیا در ایران، طی دوران معاصر، می‌پردازد. اختصاص دادن امکانات و بورسیه‌های مطالعاتی به دانشجویان و پژوهشگران غیر انگلیسی و غیر ایرلندی در بریتانیا با هدف تولید، ترویج، و کاربرد دانش در سطح فراملی بوده و حوزه‌های مطالعاتی همچون (تاریخ، جغرافیا، باستان‌شناسی، فرهنگ‌ها، قوم‌نگاری، انسان‌شناسی، هنر، معماری، مطالعات ایرانی، زبان فارسی، ادبیات، شعر و غیره) را دربر گرفته است. در نهایت آنچه مورد توجه خاص قرار گرفته کمک‌هایی است که از سوی افراد و انجمن‌های گوناگون در بریتانیا به پژوهش درباره شبه‌قاره هند و ایران اختصاص یافته است.